

Het Mulier Instituut onderzoekt

DREMPELS BIJ DE SPORTCLUB VOOR MENSEN MET EEN BEPERKING

Het Mulier Instituut onderzoekt hoe het is gesteld met de toegankelijkheid van sportverenigingen voor mensen met een beperking. Hoe makkelijk kunnen ze bij een vereniging terecht? En welke drempels ervaren verenigingen zelf om mensen met een beperking mee te laten doen aan hun sportaanbod?

DOOR: MARNIK KOEKKOEK, ANGELINA GÓMEZ BERNIS & JANINE VAN KALMTHOUT (MULIER INSTITUUT)

In 2024 heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) samen met de partners van het Sportakkoord II, waaronder NOC*NSF, de strategie 'Sporten voor mensen met een handicap vanzelfsprekend in 2030' ontwikkeld. De ambitie is dat iedereen met een beperking in Nederland die wil sporten, kan sporten.

MENSEN MET EEN BEPERKING KUNNEN NIET BIJ IEDERE VERENIGING MAKKELIJK TERECHT

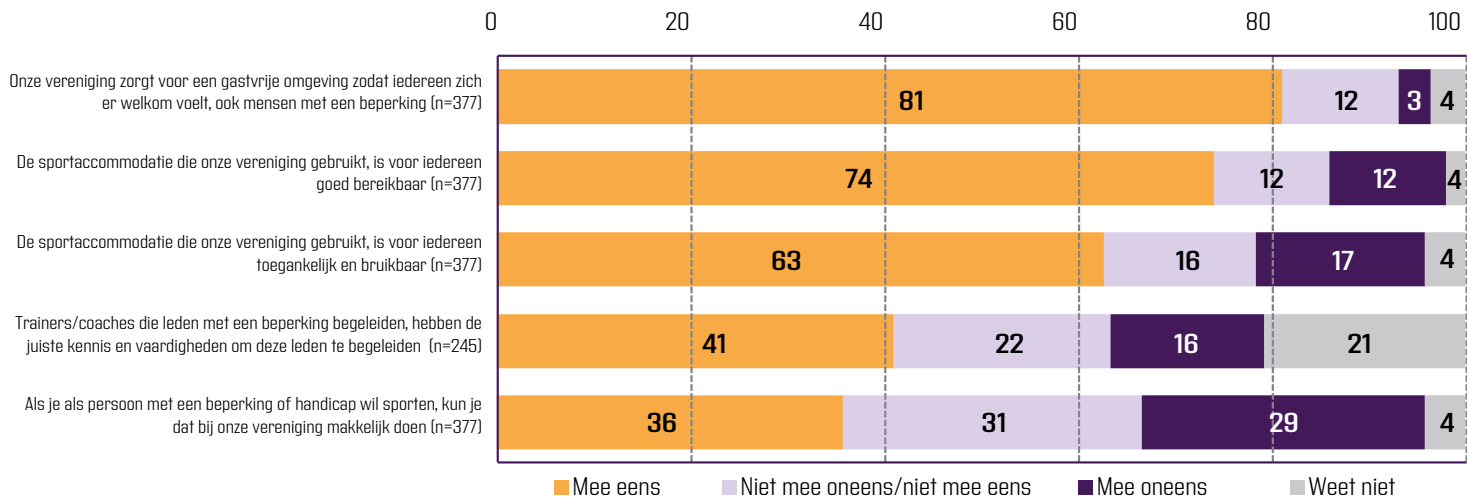
Eind 2024 hebben we verenigingsbestuurders een aantal stellingen voorgelegd over de toegankelijkheid van hun vereniging (zie figuur 1). Vier op de vijf geven aan dat hun vereniging voor een gastvrije omgeving zorgt, ook voor mensen met een beperking. Daarnaast is de sportaccommodatie volgens de meerderheid goed bereikbaar, en voor iedereen toegankelijk en bruikbaar.

Toch is sporten voor mensen met een beperking nog niet bij alle verenigingen vanzelfsprekend. Volgens één op de drie verenigingsbestuurders kunnen mensen met een beperking makkelijk bij hun vereniging sporten. Anderen vinden dat dit niet makkelijk kan of zijn hier neutraal over. Ze ervaren uitdagingen die de vanzelfsprekendheid om te sporten in de weg zitten.

UITDAGING 1: TEKORT AAN (GEKWALIFICEERDE) TRAINERS EN BEGELEIDERS

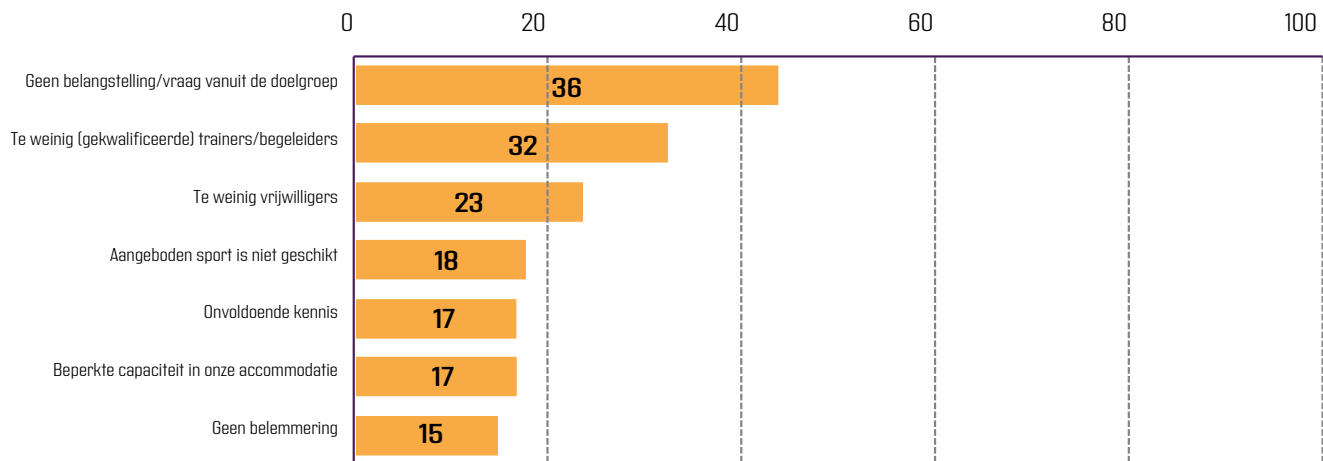
Belangrijke reden waarom verenigingen geen (uitgebreider) sportaanbod voor mensen met een beperking organiseren, is het tekort aan vrijwilligers en (gekwalficeerde) trainers en begeleiders (zie figuur 2). Hoewel dit tekort een breder probleem is in het verenigingslandschap, vormt het juist voor deze doelgroep een extra uitdaging.

Figuur 1. Mate waarin verenigingen het eens zijn met stellingen over de toegankelijkheid van hun sportaanbod voor mensen met een beperking (in procenten)

BRON: MULIER INSTITUUT, VERENIGINGSPANEL, WINTER 2024/2025

Figuur 2: Belemmeringen die verenigingen ervaren om (meer) leden met een beperking op te nemen en sportaanbod voor hen te organiseren en behouden (in procenten, n=377)

BRON: MULIER INSTITUUT, VERENIGINGSPANEL, WINTER 2024/2025.

Mensen met een beperking hebben namelijk een trainer nodig die oog heeft voor hun mogelijkheden én die beschikt over specifieke kennis om hen goed te begeleiden. Ze ervaren het ontbreken hiervan als een belemmering om te sporten, blijkt uit ander onderzoek.

UITDAGING 2: GEEN BELANGSTELLING VANUIT DE DOELGROEP

Toch zien verenigingsbestuurders niet het tekort aan mankracht als de grootste belemmering om meer leden met een beperking op te nemen of extra aanbod te organiseren. Dat is vooral het uitblijven van belangstelling vanuit de doelgroep (43%, zie figuur 2). Veel verenigingsbestuurders zijn wel bereid en zien mogelijkheden om leden met een beperking te verwelkomen bij de vereniging. De vraag is of mensen met een beperking inderdaad geen belangstelling hebben, of dat

dit komt doordat de vereniging (nog) geen passend sportaanbod voor hen heeft. Toegankelijk sportaanbod is een voorwaarde om mee te kunnen doen. Is het sportaanbod van de vereniging niet toegankelijk, dan zullen mensen met een beperking geen belangstelling tonen om er te sporten. Het is als verenigingsbestuur daarom belangrijk om stil te staan bij de toegankelijkheid van de vereniging. Ook als je de noodzaak (nog) niet vanuit de doelgroep zelf voelt.

MEER AANDACHT NODIG VOOR SOCIALE TOEGANKELIJKHEID

Bij toegankelijkheid denken we vaak aan de letterlijke drempels in de sportaccommodatie. Maar een toegankelijke vereniging gaat veel verder dan dat. Het gaat er ook om of mensen informatie over het sportaanbod kunnen vinden, makkelijk op de sportlocatie kunnen

komen en de sport kunnen betalen. En ook belangrijk: of ze zich welkom voelen. Veel verenigingen geven aan dat ze al voor een gastvrije omgeving zorgen waar iedereen zich welkom voelt. Maar er valt nog een stap te maken in de sociale toegankelijkheid van verenigingen. Er is behoefte aan trainers en coaches met de juiste kennis en vaardigheden. Als die er zijn, wordt sporten voor mensen met een beperking vanzelfsprekender, en zullen ze vaker belangstelling hebben voor de sport.

Meer over dit onderzoek lees je in het factsheet ‘Sportaanbod voor mensen met een beperking: aandacht van sportverenigingen voor mensen met een beperking’ van het Mulier Instituut (Gómez Berns et al., 2025).